

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Návodný materiál ke zpracování celomodulárně uspořádaného ŠVP pro část odborného vzdělávání

PRO OBOR VZDĚLÁNÍ
66-51-H/01 Prodavač

Kolektiv projektu MOV, 2020

MOV

Návodný materiál ke zpracování celomodulárně uspořádaného ŠVP pro část odborného vzdělávání

Materiál je návodem pro vytvoření celomodulárně uspořádaného ŠVP. Zabývá se částí ŠVP, která se týká odborného vzdělávání zpracovaného pomocí modulů. Materiál přináší návod pro jejich zpracování do ŠVP v souladu s obsahovými okruhy z RVP **66-51-H/01 Prodavač**. Materiál je členěn do kapitol, které jsou povinné ve školním vzdělávacím programu. V úvodu kapitoly je uveden její význam a možnosti zpracování. Součástí materiálu je uveden příklad pro zpracování jednotlivých kapitol ŠVP pro konkrétní obor vzdělání. Je nezbytné, aby si škola vypracovala ŠVP vždy na základě svých potřeb, tento materiál slouží pouze jako návod či inspirace.

Tučně – jsou uváděny pokyny a informace metodického charakteru

Netučně černou – zpracované příklady a texty příkladu v daném oboru

Netučně zelenou – obecně využitelné informace a texty, které lze využít i pro další obory

Z výše uvedeného vyplývá, že předložený podklad slouží jako vstupní odrazový materiál při úvahách a zpracování celomodulárně uspořádaného ŠVP. Není tedy v žádném případě vzorem ani hotovým ŠVP nebo jeho částí, ale upozorňuje na důležitá místa, s nimiž se musí při tvorbě celomodulárně uspořádaného ŠVP dále pracovat a rozpracovat je na podmínky konkrétní školy a oboru vzdělání.

Text neprošel jazykovou korekturou.

Kolektiv projektu MOV, 2020

(kontaktní email: vladimira.zezulkova@npicr.cz)

Obsah

1	Identifikační údaje	4
2	Profil absolventa	5
2.1	Uplatnění absolventa v praxi	5
2.2	Výčet základních odborných a klíčových kompetencí absolventa	5
2.3	Vazba na NSK	6
2.4	Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání, stupeň dosaženého vzdělání ...	7
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu	7
3.1	Popis celkového pojetí vzdělávání v programu	7
3.2	Organizace výuky	10
3.3	Způsob hodnocení žáků	10
3.4	Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence	11
4	Učební plán	12
4.1	Rozvržení modulů v ŠVP	12
4.2	Přehled předmětů a modulů v ŠVP pro odbornou složku vzdělávání	15
4.3	Přehled rozpracování obsahu vzdělávání z RVP do ŠVP	16
4.4	Přehled využití týdnů ve školním roce	17
5	Učební osnovy – vzdělávací moduly uvedené v učebním plánu	17
6	Personální a materiální zabezpečení vzdělávání, v daném ŠVP a oboru vzdělání	18
7	Charakteristika spolupráce se sociálními partnery při realizaci daného ŠVP	18
8	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných ..	19
8.1	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	19
8.2	Vzdělávání nadaných žáků, mimořádně nadaných žáků	19
8.3	Systém péče o žáky se SVP a žáky nadané ve škole	20

1 Identifikační údaje

Nutno vyplnit identifikační údaje do připravené tabulky.

Příklad pro neexistující školu a zaměření:

Název a adresa školy:	Střední odborná škola Praha Jahůdkova 25, Praha REDIZO 600000000 IČ 12345678
Zřizovatel:	Hlavní město Praha Jabloňová 25, jablone.cz www.praha.cz
Název školního vzdělávacího programu shodně s názvem oboru vzdělání bez číselného kódu (případně zaměření):	Prodavač
Kód a název oboru vzdělání podle příslušného RVP	66-51-H/01 Prodavač
Stupeň poskytovaného vzdělání a úroveň vzdělání EQF:	3
Délka a forma vzdělávání:	3 roky, denní studium
Platnost ŠVP:	1. 9. 2019
Jméno, příjmení a titul ředitele školy:	Ing. Josef Koblížek
Datum vydání ŠVP a číslo jednací školy, pod kterým byl vydán:	16. 5. 2019, Č. j.
Kontakty ke komunikaci se školou:	Telefon + 420 222 115 xxx x@sosp.cz www.sosp.cz
Platnost ŠVP stvrzuje ředitel školy svým podpisem a razítkem školy:	

2 Profil absolventa

Profil absolventa slouží k seznámení se školním vzdělávacím programem (dále jen ŠVP) zvláště pro rodiče, žáky a sociální partnery. Profil absolventa je možné používat i při náborových akcích. Může sloužit také k marketingovým účelům školy.

2.1 Uplatnění absolventa v praxi

Uplatnění absolventa v praxi je část profilu absolventa, který při konkrétním rozpracování může škola využít pro náborové akce, zaměstnavatelé v případě absolventů mají možnost rychlé orientace o absolvovaném vzdělání absolventa. Tato část slouží převážně pro rodiče, žáky a zaměstnavatele, je definovaným cílem vzdělávání dle tohoto školního vzdělávacího programu. Ideální rozsah Uplatnění absolventa je cca 10 řádků. Měl by obsahovat i typové pozice absolventa v reakci na lokální trh práce.

Příklad pro zpracování:

Absolvent oboru vzdělání se uplatní na pozici:

- prodavač
- pokladní

Absolvent je připraven:

- pracovat na pokladních systémech
- zajišťovat přípravu a úpravu zboží k prodeji podle specifikace prodávaného zboží
- vést kontrolní pokladnu, obstarávat hotovostní i bezhotovostní platby
- poskytovat kvalifikované poradenské činnosti a nezbytné informace zákazníkovi
- uzavírat prodejní transakce o zboží a službách se zákazníkem
- zajišťovat přejímku, kontrolu, skladování, ošetřování a dohlížení na zboží

2.2 Výčet základních odborných a klíčových kompetencí absolventa

Je nutno rozdělit kompetence na odborné a klíčové. Kompetence vyjadřují způsobilost k jednání nebo činnosti, případně vyjádření postojů absolventa na konci vzdělávání. Nejedná se tedy o výčet znalostí. Kompetence musí mít ověřitelný charakter, proto je pro tvorbu kompetencí v ŠVP doporučen formát vyjádření aktivním slovesem, případně jeho infinitivem. Je nutno dodržet soulad kompetencí z RVP daného oboru vzdělání, které ale není potřeba doslova opisovat. Pokuste se vystihnout srozumitelně a jasně jejich podstatu. Odborné kompetence se vztahují přímo k oboru vzdělání, zaměření nebo příslušné kvalifikaci.

V části výčet základních klíčových a odborných kompetencí absolventa škola rozpracuje kompetence uvedené v RVP 66-51-H/01 Prodavač. Odborné kompetence podle stávajících podmínek a materiálního zabezpečení školy, zaměření školního vzdělávacího programu a v neposlední řadě dle požadavků trhu práce v daném regionu. Klíčové kompetence vycházejí z obecných předpokladů žáků a jejich občanského vědomí. Je vhodné je ponechat v určité míře obecnosti. Je vhodné, aby zde uvedené klíčové kompetence rozvíjely kompetence odborné. Jedná se o logicky řazený a uspořádaný výčet kompetencí podle jejich významu.

Příklad pro zpracování:

Odborné kompetence:

Absolvent:

1. připravuje a upravuje zboží k prodeji;
2. předvede zboží zákazníkovi včetně poskytnutí odborné kvalifikované poradenské činnosti;
3. odborně skladuje a ošetřuje zboží, manipuluje s obaly v souladu s hygienickými a bezpečnostními předpisy;
4. bezpečně manipuluje se stroji a zařízením prodejny, nástroji a pomůckami určenými k dělení, vážení a měření zboží;
5. přesně dělí, váží a balí zboží, dodržuje přesné určení ceny;
6. zabalí zboží různými způsoby, včetně dárkového;
7. vyhotovuje a vede obchodní písemnosti v souladu s normalizovanou úpravou;
8. komunikuje kulturně, na odborné profesionální výši se zákazníkem a to jak v rodném, tak i v minimálně jednom cizím jazyce;
9. pracuje s různými pokladnami a pokladními systémy, přijímá hotovostní i bezhotovostní platby;
10. vede administrativní agendu spojenou s prací na kontrolní pokladně;
11. provede uzávěrku pokladny a odvede hotovost;
12. využívá prostředků podpory prodeje a vhodných marketingových nástrojů;
13. řeší reklamaci zboží v souladu s platnou legislativou.

Klíčové kompetence:

Absolvent:

1. dodržuje zákony, pracuje v souladu s platnou legislativou, normami a standardy v daném oboru;
2. bezpečně, efektivně a účelně pracuje s informacemi, daty a obsahem v digitální podobě a komunikuje pomocí digitálních technologií;
3. uvažuje ekonomicky v osobním i pracovním životě;
4. pracuje v týmu a spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi;
5. dodržuje specifické zásady bezpečnosti práce, ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární prevenci;
6. dodržuje pro obor specifické zásady ochrany životního prostředí;
7. zpracovává běžné administrativní písemnosti a pracovní dokumenty;
8. přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly.

2.3 Vazba na NSK

Škola si může zařadit jednu nebo více profesních kvalifikací, které jsou buď skládající, nebo související a následně ji zpracovat, třeba jako zaměření nebo specializaci, v případě souvisejících profesních kvalifikací, do školního vzdělávacího programu.

Více o zařazení profesních kvalifikací do ŠVP je uvedeno v metodice (<http://imetodika.cz/>).

Odborné kompetence absolventa v RVP pro tento obor vzdělání zohledňují rovněž požadavky trhu práce vycházející z NSK – ze standardů úplné profesní kvalifikace (dále jen ÚPK), popř. profesní kvalifikace (dále jen PK) a charakterizují požadované kompetence absolventa na výstupu. Lze jich dosahovat průběžně při postupném zvyšování znalostí a dovedností v průběhu vzdělávacího procesu zejména při praktické přípravě s ohledem na kvalitu výsledků vzdělávání.

ÚPK vztahující se k danému oboru vzdělání:

Název ÚPK (skladba PK)	Kód ÚPK	EQF
------------------------	---------	-----

Specialista maloobchodu	66-51-H/01	3
-------------------------	------------	---

ÚPK a její skladbu z profesních kvalifikací (dále PK) lze nalézt na:
https://www.narodnikvalifikace.cz/kvalifikace-332-Specialista_maloobchodu.

V případě, že si škola bude vytvářet užší specializaci (zaměření) školního vzdělávacího programu (ŠVP) s ohledem na požadavky trhu práce v daném regionu, doporučujeme využívat profesní kvalifikace NSK z oblasti obchodu.

Přehled PK z této oblasti je k dispozici na:
<https://www.narodnikvalifikace.cz/vyber-kvalifikace/profesni-kvalifikace/skupiny-oboru-32>.

Příklad pro zpracování:

V průběhu vzdělávání je žák připravován na složení zkoušek z profesních kvalifikací: 66-001-H Pokladník, 66-002-H Skladník, 66-003-H Prodavač a 66-004-H Manažer prodeje, tak, aby byl v případě předčasného opuštění vzdělávací dráhy schopen zkoušky vykonat.

2.4 Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání, stupeň dosaženého vzdělání

Příklad pro zpracování:

Způsob ukončení vzdělávání

Vzdělávání se ukončuje závěrečnou zkouškou. Dokladem o dosažení stupně vzdělání je vysvědčení o závěrečné zkoušce a výuční list. Obsah a organizace závěrečné zkoušky se řídí platnými předpisy.

Dosažený stupeň vzdělání

- střední vzdělání s výučním listem
- kvalifikační úroveň EQF 3

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

Charakteristika školního vzdělávacího programu je určena pro učitele, obsahuje informace o pedagogické strategii a základní podmínky vzdělávání jaké škola nabízí.

Jedná se o jednotící spojovací linku pojetí procesu vzdělávání ve škole napříč všemi předměty i obory. V této kapitole je vhodné zaznamenat zvláštnosti jednotlivých forem vzdělávání v oboru a jejich žáků. Pokud škola uvažuje o zaměření, zde je prostor pro jeho detailní rozpracování, stejně jako rozpis volitelných předmětů nebo reflexe situace na trhu práce. Je vhodné rozepsat preferované strategie a metody výuky, záměry k rozvíjení klíčových a odborných kompetencí a realizaci průřezových témat. Pokud škola podporuje výuku mimo vyučování nebo zahraniční aktivity je vhodné je zde rozpracovat.

3.1 Popis celkového pojetí vzdělávání v programu

Příklad zpracování:

ŠVP Prodavač vychází z rámcového vzdělávacího programu 66-51-H/01 Prodavač. Výuka odborných obsahových okruhů je realizována modulárně, moduly jsou většinou koncipovány jako odborné teoretické, teoreticko-praktické. Při vzdělávání je kladen důraz na odbornou složku obchodního

vzdělávání zaměřeného především na získání odborných dovedností v oblasti nákupu, prodeje, příjmu, skladování, ošetřování a vystavování zboží v prodejně. Nedílnou součástí je vzdělávat žáky v profesionální komunikaci se zákazníky, obchodními partnery v mateřském i cizím jazyce a v neposlední řadě je připravit na ekonomické a administrativní činnosti související s prací prodavače. Vzdělávací moduly jsou formálně rozvrženy do předmětů (uvádějí se na vysvědčení). Seznam modulů je uveden před učebním plánem/maticí modulů, stejně tak je vyjádřena vazba modulů na jednotlivé předměty a obsahové okruhy. Učitel v rámci modulární výuky využívá vytvořené komplexní úlohy. Všeobecné předměty jsou základem pro odborné vzdělávání a je kladen důraz na aplikaci abstraktních poznatků ze všeobecných předmětů do konkrétních pojmů a situací využitelných v odborných předmětech. Stejným způsobem budou realizována průřezová témata. Ve výuce jsou používány moderní metody výuky (týmová, interaktivní, skupinová), a to s využitím vhodných didaktických pomůcek a moderní techniky. Žáci jsou motivováni k samostatnosti, osobní zodpovědnosti, cizelaci pracovních návyků a kreativitě. V průběhu školního roku žáci navštěvují kulturní akce a odborné exkurze v minimálním počtu 2 akcí za školní rok, jejich maximální počet závisí na rozhodnutí ředitele školy.

Vzdělávací program je pojat v souladu se základními principy výchovy a vzdělávání. Umožňuje rozvíjet osobnost žáka a tvoří tak jeden ze stupňů celoživotního učení. Jeho cílem je rozvoj znalostí, dovedností a schopností žáka ve všech oblastech vzdělávání a další formování jeho charakterových vlastností. Hlavním cílem je připravit žáka pro život rozvíjením jeho osobnosti a kompetencí pro to, aby se co nejlépe uměl uplatnit na trhu práce a položit základy pro celoživotní učení.

Průřezová témata jsou začleňována do výuky konkrétních modulů a dále jsou realizována:

- Vytvářením demokratického klimatu školy
- V kurzech, exkurzemi, projektovým učením, besedami
- Promyšleným a funkčním používáním aktivizujících metod a forem práce
- Důrazem na získávání a rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Občan v demokratické společnosti

Průřezové téma občan v demokratické společnosti je důležité při formování životních postojů a vytváření dobrého kolektivu. Účastí na besedách o návykových látkách, o nebezpečí šikany, návštěvami Úřadu práce se škola snaží eliminovat negativní projevy společnosti a posilovat kompetence samostatnosti a odpovědnosti za svůj život. Výchovná poradkyně a drogový preventista intenzivně pracují se žáky, kteří mají problémy se začleňováním se do společnosti a s negativním působením okolí. Škola spolupracuje s pedagogicko-psychologickými poradnami. V rámci minimálního preventivního programu škola pořádá adaptační kurz. Toto průřezové téma se realizuje zejména ve společenskovědním vzdělávání.

Člověk a životní prostředí

Průřezové téma přispívá k pochopení významu přírody a životního prostředí člověka jako nezbytné platformy jeho existence. Podílí se na zvyšování gramotnosti pro udržitelnost rozvoje a ovlivňuje etické vzdělávání, především v odborných modulech, protože udržitelný rozvoj by měl být samozřejmý pro absolventy i pracovníky v obchodě. V praktickém vyučování jsou žáci vedeni ke správnému nakládání s odpady, využívání úsporných spotřebičů a postupů, dodržování požadavků na bezpečnost a hygienu práce. Vzdělávací i výchovný význam mají žákovské projekty s environmentální tematikou.

Člověk a svět práce

Jedním ze základních cílů vymezených tímto školním vzdělávacím programem je příprava absolventa, který má takový odborný profil, díky němuž se dokáže úspěšně prosadit na trhu práce i v životě. Průřezové téma Člověk a svět práce doplňuje znalosti a dovednosti žáka získané v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by

mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv. Průřezové téma Člověk a svět práce se rozvíjí v teoretickém i praktickém vyučování ve společenskovedním i odborném vzdělávání. Průřezové téma člověk a svět práce obsahuje teoreticko – praktické moduly, které připravují žáky na reálný svět práce v jejich oboru. Díky tomu se absolvent orientuje a dokáže se prosadit na trhu práce. Další složka průřezového tématu člověk a svět práce je obsažena ve všeobecném vzdělávání.

Člověk a digitální svět

Práce s prostředky digitálních technologií má dnes nejen průpravnou funkci pro odbornou složku vzdělání, ale také patří ke všeobecnému vzdělání moderního člověka. Žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky digitálních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání, stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života. Žáci jsou již od prvního ročníku vedeni k využívání a začleňování průřezového tématu do občanského a profesního života.

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence pomáhají žákům při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na střední škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě. Za účelem rozvíjení klíčových kompetencí jsou využívány vhodné výukové metody a způsoby práce se žáky, které je rozvíjejí. Již v 1. ročníku aplikovány ve výuce v jednotlivých předmětech především dialogické metody, rozhovor, diskuse, panelová diskuse, brainstorming, řešení problémových příkladů, mezních a konfliktních situací, didaktické hry. Zdůrazněny jsou motivační činitele ve vyučování, příprava problémových situací a řešení praktických cílů výuky.

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k efektivnímu učení, vyhodnocování dosažených výsledků a pokroku, včetně stanovování potřeb a cílů dalšího vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

Ve výuce jsou žáci vedeni tak, aby hledali různá řešení problému a svoje řešení si dokázali obhájit. Ve vhodných oblastech vzdělávání jsou používány netradiční úlohy. Při výuce jsou žáci motivováni v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat.

Komunikativní kompetence

Žáci jsou vedeni k vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Obhajují a argumentují vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchají názor jiných. Do výuky jsou začleňovány metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím jsou žáci vedeni ke spolupráci při vyučování.

Personální a sociální kompetence

Personální kompetence jsou posilovány při výuce, při práci třídního učitele se žáky a v činnostech výchovného poradce. V rámci skupinové práce, jsou žáci vedeni k vzájemné pomoci při učení, ke spolupráci s ostatními a k utváření mezilidských vztahů. Sociální kompetence jsou rozvíjeny při tělesné výchově, na kurzech apod. Je důležité, aby žáci prokázali schopnost střídát role ve skupině. Jsou vedeni k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. Učí se zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci jsou ve škole i v rámci mimoškolních aktivit vedeni k tomu, aby uznávali a dodržovali hodnoty a postoje pro život v demokratické společnosti, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury.

Kompetence k pracovnímu uplatnění

Žáci jsou seznamováni na exkurzích a v rámci praktického vyučování se základními povinnostmi a právy v rámci pracovně právních vztahů u zaměstnavatelů, s možnostmi uplatnění na trhu práce a požadavky na zaměstnance.

Matematické kompetence

Tyto kompetence jsou realizovány především formou projektového vyučování a v rámci předmětu matematika, informační technologie a odborný výcvik.

Digitální kompetence

Žáci jsou vedeni k práci s digitálními technologiemi a s informacemi, mají k dispozici školní studovny s připojením k internetu.

3.2 Organizace výuky

V části organizace výuky je vhodné popsat, jak budou zajišťovány některé specifické vzdělávací činnosti, i v rámci teoretického a praktického vyučování vzhledem k formě vzdělávání a podmínkám školy. V této kapitole je možné uvést i případné dělení tříd nebo naopak slučování různých tříd nebo ročníků.

Příklad zpracování:

Výuka ve škole je organizována modulárně. Každý modul má příslušný počet hodin a doporučený ročník studia, ve kterém by žáci měli modul absolvovat. Vzdělávací moduly teoreticko-praktického charakteru mají hodinové dotace vymezeny zvlášť pro teoretickou a praktickou výuku.

Teoretická výuka probíhá v kmenových učebnách nebo odborných učebnách (na výuku cizích jazyků, počítačové a interaktivní učebny). Výuka tělesné výchovy probíhá v tělocvičně, v letních měsících je využíváno školní hřiště. Odborným pracovištěm je i školní bufet. Žáci zde získávají odborné dovednosti při pultovém prodeji, na kontrolní pokladně a jsou v přímém kontaktu se zákazníky.

Součástí výuky je využívání názorných pomůcek, praktických ukázek, zařazování samostatné práce žáků, řešení problémových situací, skupinová práce. Učitelé efektivně využívají informační a komunikační technologii ve výuce, popřípadě zařazují žákovské projekty a ročníkové práce žáků. V průběhu výuky žák pracuje s informacemi, odbornou literaturou i odbornými časopisy. Učitelé také využívají komplexní úlohy, které mají přímou vazbu na konkrétní moduly.

V teoretickém i praktickém vyučování je využíváno moderní vybavení školy, které je doplněno praktickými ukázkami, besedy s odborníky, předváděcími akcemi sociálních partnerů i komerčních firem, účastmi na přednáškách, výstavách, exkurzích a soutěžích.

Škola nabízí žákům možnosti účastnit se odborných kurzů a soutěží podle zájmu žáků.

3.3 Způsob hodnocení žáků

Součástí každého modulu jsou kritéria hodnocení žáků, přesto pokud je nutné detailnější rozpracování hodnocení, je výhodné napsat do této kapitoly ŠVP co bude při výuce dále sledováno a následně hodnoceno. Kritéria musí zohledňovat předpoklady žáků, v tom případě se předpokládá i úprava kritérií hodnocení i v modulech. V neposlední řadě by se zde mělo objevit hodnocení dalších vzdělávacích

aktivit, jako jsou například různé soutěže, odborný výcvik nebo projektové dny. Způsoby a kritéria hodnocení jsou podstatné i pro sebehodnocení žáků.

Příklad zpracování:

Hodnocení žáků je prováděno systematicky po celý školní rok dle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Učitelé rozlišují hodnocení průběžné (v průběhu roku) a souhrnné (na konci pololetí). Hodnocení se provádí formou známky (klasifikace) a slovního vyjádření, které se žákům sděluje ústně. Nedílnou součástí hodnocení je sebehodnocení žáků.

Způsob hodnocení sdělují žákům učitelé vždy na začátku školního roku ve vazbě na výukové předměty a vzdělávací moduly. Hodnocení žáků je součástí každého modulu, který je využíván při výuce, takže žáci vždy dopředu vědí, jaké jsou požadavky na realizaci a hodnocení daných modulů. Na vysvědčení jsou z praktických důvodů moduly zařazeny do předmětů, které jsou hodnoceny na vysvědčení známkou.

K hodnocení žáka učitel přistupuje komplexně. Hodnocení žáka se nezaměřuje pouze na hodnocení jeho vědomostí, ale i na jeho schopnosti prezentovat své dovednosti a znalosti získané ve všeobecných i odborných předmětech a na odborném výcviku, schopnosti komunikovat a spolupracovat v týmu, využívat informační a komunikační technologie v rámci výuky a vyhledávat informace, schopnosti využívat svých vědomostí v rámci mezipředmětových vztahů, získat a upevňovat klíčové a odborné kompetence v průběhu vzdělávání.

V odborných předmětech, které jsou vyučovány modulárně, je žák hodnocen v průběhu jednotlivých modulů orientačním zkoušením z teoretické části modulu, v praktické části modulu se žák vede portfolio prací a je hodnocena jeho zodpovědnost a samostatnost v zadaných činnostech. Součástí modulu jsou kritéria hodnocení, která jsou závazná pro splnění modulu a stupeň známky. Žáci mohou využít kritéria hodnocení z modulu ke svému sebehodnocení.

3.4 Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence

Problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární ochrany je neoddělitelnou součástí teoretického i praktického vyučování. Výchova k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, hygieně práce a požární ochrany vychází z platných právních norem – zákonů, vyhlášek, technických norem a ostatních právních norem. Prostory určené k vyučování musí splňovat podmínky pro zajištění bezpečnosti a hygieny práce a požární ochrany podle platných předpisů.

Délka i obsah praktické přípravy žáků zakotvené v ŠVP vychází z platné právní úpravy.

Problematika bezpečnosti práce a PO ve vztahu k žákům řešena v Pravidlech pro hodnocení a chování žáků a v provozních řádech pracovišť. Škola má zpracován Pokyn ředitele školy k poučení žáků o pravidlech bezpečného chování.

Příklad pro zpracování:

V souladu s platnými předpisy jsou žáci na začátku školního roku seznámeni a prokazatelným způsobem poučeni prostřednictvím modulu Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (pokud takový modul škola zařadila). Součástí školení BOZP a PO je rovněž nácvik požární evakuace objektu školy i pracovišť OV. V praktickém vyučování (odborném výcviku) dále předchází každému novému tématu samostatné proškolení z BOZP. Žáci jsou prokazatelně seznamováni s návody k obsluze jednotlivých strojů a zařízení a místními provozně bezpečnostními předpisy. Při zajištění odborného výcviku na smluvních pracovištích je problematika BOZP smluvně ošetřena.

Základními podmínkami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se rozumí především:

- důkladné seznámení žáků s platnými právními i ostatními předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, s technologickými a pracovními postupy,

- používání strojů a zařízení, pracovních nástrojů a pomůcek, které odpovídají bezpečnostním předpisům,
- používání osobních ochranných pracovních prostředků podle vyhodnocených rizik pracovních činností,
- seznámení žáků s vybranými kapitolami zákona o požární ochraně,
- dodržování maximálního počtu žáků ve skupině dozorované učitelem OV v souladu s platnými předpisy,
- vykonávání stanoveného dozoru na pracovištích žáků - práce pod dozorem – vyžaduje trvalou přítomnost osoby pověřené dozorem, která dozírá na dodržování BOZP a pracovního postupu. Tato osoba musí všechna pracovní místa zrakově obsáhnout tak, aby mohla bezprostředně zasáhnout v případě porušení bezpečnostních předpisů a pracovních pokynů nebo ohrožení zdraví. Práce pod dohledem – osoba pověřená dohledem zkontroluje před zahájením práce pracoviště žáků, pokud všechna pracovní místa zrakově neobsáhne, pak je v průběhu prací obchází a kontroluje.

Moduly požární prevence budou zařazeny do výuky formou specifického modulu.

4 Učební plán

Učební plán musí obsahově pokrývat všechny vzdělávací oblasti a obsahové okruhy z příslušného RVP. Učební plán je možno postavit předmětově, modulárně nebo kombinovaně. Pro tento případ je učební plán zpracován modulárně. Ideálním způsobem je zaznamenání modulů do tabulek. Je vhodné moduly rozčlenit i do předmětů z důvodu záznamu procesu vzdělávání na vysvědčení.

Moduly mohou být povinné, volitelné, nepovinné. Pokud je to účelné používáme v této kapitole i poznámky k sestavení učebního plánu.

4.1 Rozvržení modulů v ŠVP

Do tabulky rozvržení modulů v ŠVP je zapsán název a typ modulu, jeho školní označení a platnost, hodinová dotace na modul a zařazení modulu do ročníku. V tomto příkladu jsou uvedeny pouze povinné odborné moduly.

Příklad pro zpracování:

Název modulu	Typ modulu	Školní označení	Počet hodin	Platnost modulu od	Ročník		
					1	2	3
Ekonomika (EKO)							
Podnikání a podnikatelský záměr	teoretický		3	1. 9. 2019		x	
Trh	teoretický		8	1. 9. 2019		x	
Obchodní závod a jeho činnosti	teoretický		8	1. 9. 2019		x	
Mzdy	teoretický		8	1. 9. 2019		x	

Náklady, výnosy	teoretický		8	1. 9. 2019		x	
Peníze, pojištění a úvěrové produkty	teoretický		8	1. 9. 2019			x
Státní rozpočet a daně	teoretický		5	1. 9. 2019			x
Peněžní deník pro neplátce DPH	teoretický		8	1. 9. 2019		x	
Peněžní deník pro plátce DPH	teoretický		8	1. 9. 2019			x
Hodiny VP celkem			64				
Obchodní provoz (OP)							
Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	teoreticko-praktický		60	1. 9. 2019	x		
Prodejna	teoreticko-praktický		108	1. 9. 2019	x		
Zaměstnanci prodejny	teoreticko-praktický		84	1. 9. 2019	x		
Obchodní provoz a jeho činitelé	teoreticko-praktický		96	1. 9. 2019	x		
Maloobchod	teoreticko-praktický		60	1. 9. 2019	x		
Velkoobchod	teoreticko-praktický		60	1. 9. 2019	x		
Formy prodeje zboží	teoreticko-praktický		144	1. 9. 2019		x	
Služby obchodu	teoreticko-praktický		120	1. 9. 2019		x	
Nákup zboží	teoreticko-praktický		144	1. 9. 2019		x	
Příjem zboží	teoreticko-praktický		144	1. 9. 2019		x	
Skladování zboží	teoreticko-praktický		144	1. 9. 2019			x
Příprava zboží k prodeji	teoreticko-praktický		126	1. 9. 2019			x
Prodej zboží podle sortimentu	teoreticko-praktický		126	1. 9. 2019			x
Ochrana spotřebitele	teoreticko-praktický		96	1. 9. 2019			x
Úprava prodejny	teoreticko-praktický		80	1. 9. 2019			x
Kupní motivace zákazníka	teoreticko-praktický		84	1. 9. 2019			x
Metody marketingového výzkumu	teoreticko-praktický		84	1. 9. 2019			x
Hodiny TP celkem			1 760				

Zbožíznalství (ZBOŽ)							
Úvod do zbožíznalství	teoreticko-praktický		32	1. 9. 2019	x		
Ochrana vlastnosti zboží	teoreticko-praktický		32	1. 9. 2019	x		
Vlivy působící na jakost zboží	teoreticko-praktický		32	1. 9. 2019	x		
Zbožíznalství – potravinářské zboží	teoreticko-praktický		72	1. 9. 2019		x	
Zbožíznalství – nepotravinářské zboží	teoreticko-praktický		72	1. 9. 2019			x
Zbožíznalství – jakost zboží	teoreticko-praktický		16	1. 9. 2019	x		
Hodiny ZBOŽ celkem			256				
Komunikace (KOM)							
Obchodní písemnosti	teoretický		64		x		
Komunikace se zákazníkem	teoretický		64			x	
Hodiny KOM celkem			128				

4.2 Přehled předmětů a modulů v ŠVP pro odbornou složku vzdělávání

Vzdělávací oblast	Odborný předmět (může si škola zvolit, upravit)	Modul
Ekonomické vzdělávání	Ekonomika	Podnikání a podnikatelský záměr
		Trh
		Obchodní závod a jeho činnosti
		Mzdy
		Náklady, výnosy
		Peníze, pojištění a úvěrové produkty
		Státní rozpočet a daně
		Peněžní deník pro neplátce DPH
		Peněžní deník pro plátce DPH
Technika prodeje	Obchodní provoz	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
		Prodejna
		Zaměstnanci prodejny
		Obchodní provoz a jeho činitelé
		Maloobchod
		Velkoobchod
		Formy prodeje zboží
		Služby obchodu
		Nákup zboží
		Příjem zboží
		Skladování zboží
		Příprava zboží k prodeji
		Prodej zboží podle sortimentu
		Ochrana spotřebitele

		Úprava prodejny
		Kupní motivace zákazníka
		Metody marketingového výzkumu
Zbožíznalství	Zbožíznalství	Úvod do zbožíznalství
		Ochrana vlastnosti zboží
		Vlivy působící na jakost zboží
		Zbožíznalství – potravinářské zboží
		Zbožíznalství – nepotravinářské zboží
		Zbožíznalství – jakost zboží
Komunikace ve službách	Komunikace	Obchodní písemnosti
		Komunikace se zákazníkem

4.3 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání z RVP do ŠVP

Tato část má kontrolní funkci, jak pro tvůrce učebního plánu, tak pro Českou školní inspekci. Tato tabulka demonstruje, že moduly plně pokrývají obsahové okruhy v RVP 66-51-H/01 Prodavač. Především ukazuje využití disponibilních hodin z RVP. Předměty mohou být uvedeny několikrát, podle toho jak přesahují konkrétní obsahový okruh.

Příklad zpracování:

Škola:	Střední odborná škola Praha				
Kód a název RVP	66-51-H/01 Prodavač				
Název ŠVP:	Prodavač				
RVP			ŠVP		
Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	Minimální počet vyuč. hodin za studium		Název předmětu	Počet vyučovacích hodin za studium	
	týdenních	celkový		Počet hodin Rozpočítaný do obsahových okruhů	Disponibilní hodiny
Ekonomické vzdělávání	2	64	Ekonomika	64	x

Technika prodeje	42	1 344	Obchodní provoz	1 760	416
Zbožiznalství	6	192	Zbožiznalství	256	64
Komunikace ve službách	4	128	Komunikace	128	x
Celkem¹	54	1 728	x	2 208	480

4.4 Přehled využití týdnů ve školním roce

Činnost	1. ročník	2. ročník	3. ročník
Vyučování dle rozpisu učiva	32	32	32
Projektová výuka	2	2	0
Adaptační kurz	1	0	0
Sportovní kurz	1	0	0
Závěrečná zkouška	0	0	1
Rezerva	4	6	7
Celkem týdnů	40	40	40

5 Učební osnovy – vzdělávací moduly uvedené v učebním plánu

V této části je uveden odkaz na IS MOV, kde jsou uloženy jednotlivé moduly, které jsou obsaženy v učebním plánu. Každý modul obsahuje didaktickou koncepci a učební činnosti žáků a vhodné strategie výuky. Viz <http://imetodika.cz/>.

Odkazy na IS MOV

<https://mov.nuv.cz/>

https://mov.nuv.cz/mov/educational_modules

¹ Zahrnuje počet hodin obsahových okruhů (54x32 a 480 disponibilních hodin (1728 + 480). Na odborný výcvik, který je zahrnut v teoreticko-praktických modulech, připadá 1312 h (41 týdenních hodin). Odborný výcvik je realizován v rámci výuky teoreticko-praktických modulů v minimálním rozsahu 41 týdenních hodin za celou dobu vzdělávání. Obsah praktických činností se odvíjí od vzdělávacích oblastí a obsahových okruhů v RVP, zejména od okruhů Technika prodeje a Zbožiznalství.

Škola si zvolené moduly v IS MOV upraví podle svých potřeb a vygenerované upravené moduly přiloží ke svému ŠVP.

6 Personální a materiální zabezpečení vzdělávání, v daném ŠVP a oboru vzdělání

V této kapitole je vhodné charakterizovat vybavení školy, prostory, vybavení, případně zaznamenat prostředky jiných subjektů podílejících se na vzdělávání. Pokud škola spolupracuje s odborníky z praxe nebo vysokoškolskými pedagogy, je vhodné tuto spolupráci zaznamenat.

Příklad zpracování:

Personální zabezpečení výuky zajišťuje pedagogický sbor složený z učitelů všeobecných předmětů a kvalifikovaných učitelů odborných předmětů, kteří vyučují odborné moduly. Některé moduly jsou vyučovány dvěma učiteli, kteří se podle své odbornosti na výuce podílejí. Na škole je ustaven výchovný poradce, metodik environmentální výchovy, metodik ICT a metodik rizikového chování. Škola má zpracován plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, který každoročně inovuje. Naplňování tohoto plánu slouží k zajišťování odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků. Teoretické vyučování probíhá v učebnách vybavených interaktivními tabulemi. V odborných učebnách jsou instalovány počítače s dataprojektorem, součástí vybavení jsou výukové modely, nástěnné mapy a názorné učební pomůcky. Učebna ICT je vybavena počítači s trvalým připojením k internetu. Odborný výcvik/praktické vyučování je realizováno v moderně vybavených prostorách a dále na smluvních pracovištích školy. Škola disponuje cvičnými pracovišti pro odborný výcvik.

7 Charakteristika spolupráce se sociálními partnery při realizaci daného ŠVP

U této části ŠVP je pravděpodobné, že bude často docházet k její inovaci. Měla by obsahovat výčet sociálních partnerů, rodičů, ale častěji zaměstnavatelů, u kterých bude docházet k realizaci ŠVP. Je nutné uvést jakými způsoby a jakou formou bude škola se sociálními partnery spolupracovat. Jednou z možností je seznámení se s novými stroji a technologiemi, případně zajišťováním odborného výcviku nebo školením učitelů odborných předmětů a praktického vyučování.

Příklad zpracování:

Spolupráce se sociálními partnery je nedílnou součástí chodu školy zvláště při náboru žáků. Zástupci sociálních partnerů se podílejí na tvorbě ŠVP a jeho realizaci. Pravidelnými konzultacemi v rámci cyklu hodnocení kvality jedenkrát ročně se podílejí na jeho inovaci. Mezi hlavní sociální partnery patří především firmy, ve kterých absolvují žáci odbornou praxi a také firmy, ve kterých pracují absolventi školy. Ti všichni pomáhají vytvořit podmínky pro co nejlepší naplnění hlavních vzdělávacích cílů zejména tím, že zprostředkovávají nejnovější praktické informace a zkušenosti jak pro učitele, tak přímo pro žáky, zúčastňují se významných akcí školy, mohou být přítomni u závěrečných zkoušek, umožňují tematické exkurze pro jednotlivé předměty. Okruh sociálních partnerů může být aktualizován podle aktuálních podmínek školy a aktuální existence sociálních partnerů v regionu. Žáci zde absolvují praktické vyučování/odborný výcvik a mají možnost získat a rozšířit si odborné znalosti a dovednosti ve svém oboru. Žáci také konají praktické vyučování/odborný výcvik pod vedením instruktorů na smluvních pracovištích. Sociální partneři nabízejí také odborné stáže a semináře pro učitele odborných předmětů, které odpovídají aktuálním požadavkům a poskytují též materiální podporu do výuky.

Škola úzce spolupracuje s celou řadou profesních organizací. Hlavními partnery jsou např. obchodní řetězce, u nichž žáci konají odborný výcvik. S dalšími profesními organizacemi škola spolupracuje při zajišťování soutěží a seminářů. Zástupci těchto firem jsou pravidelně zváni k závěrečným zkouškám oboru vzdělání Prodavač.

8 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných

V této kapitole je nutno rozpracovat přístupy ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění účinném od 1. 1. 2018.

Tento ŠVP je podkladem pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

- Plánů pedagogické podpory (PLPP)
- Individuální plány

8.1 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření.

Příklad zpracování:

Učitelé se věnují žákům se SVP s horším prospěchem a pomáhají jim překonat obtíže při vzdělávání. Výchovný poradce/kyně (VP) vede a pravidelně aktualizuje evidenci jejich prospěchu v průběhu jednotlivých čtvrtletí, spolupracuje s učiteli a rodiči na řešení vzniklých problémů. V této oblasti se sledují též žáci ze sociálně slabšího prostředí, kterým je umožněno půjčování učebnic, knih a studijních materiálů pořízených z fondu školy. VP se pravidelně účastní schůzek s rodiči a předává jim potřebné informace.

Ve škole se vzdělávají žáci se specifickými vývojovými poruchami učení, žáci se specifickými poruchami chování, žáci z nepodnětného a kulturně odlišného prostředí i žáci ohrožení sociálně patologickými jevy.

Žáci se specifickými vývojovými poruchami učení se vzdělávají podle individuálního vzdělávacího plánu v heterogenní třídě. Podobný přístup je i k žákům s vývojovými poruchami chování, zejména s poruchami pozornosti spojenými s hyperaktivitou (ADHD). Práce s nimi spočívá především ve volbě vhodných výukových a výchovných prostředků. Práce se žáky z nepodnětného a kulturně odlišného prostředí spočívá především v jejich motivaci ke studiu vůbec a ve volbě vhodného výchovného postupu. Tito žáci jsou dlouhodobě podporováni třídními učiteli ve spolupráci s výchovným poradcem a eventuálně s vychovateli domova mládeže.

Všichni vyučující jsou v potřebném rozsahu informováni o žácích se SVP, které učí, třídní učitelé jsou podrobněji informováni o potřebách žáků se SVP ve svých třídách.

Při péči o žáky se SVP spolupracuje škola s následujícími institucemi a organizacemi: pedagogicko-psychologická poradna (PPP), speciálně-pedagogické centrum (SPC) a středisko výchovné péče (SVP).

8.2 Vzdělávání nadaných žáků, mimořádně nadaných žáků

Příklad zpracování:

Škola se věnuje i práci s nadanými žáky. Tato oblast spadá též pod vedení výchovné poradkyně. Nadaní žáci jsou vytipováni učiteli jednotlivých předmětů a zúčastňují se různých soutěží, olympiád a projektů umožňujících srovnání v národním i mezinárodním měřítku

Za nadaného žáka se považuje žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za žáka nadaného se pak považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Zjišťování nadání a vzdělávacích potřeb žáka provádí ŠPZ ve spolupráci se školou na návrh učitele nebo rodičů. Jestliže se u žáka projevuje vyhraněný typ nadání (v oblasti pohybové, umělecké, manuální), vyjadřuje se ŠPZ zejména ke specifickým jeho osobnostem, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, zatímco míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru. Žákovi s nadáním může škola povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu nebo ho přeřadit na základě zkoušek do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Nadaní žáci mají upraven způsob výuky tak, aby byli dostatečně motivováni k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch předmětech, které reprezentují jejich nadání.

Podpora nadaných žáků probíhá především ve výuce a při mimoškolních aktivitách.

8.3 Systém péče o žáky se SVP a žáky nadané ve škole

Příklad zpracování:

Plán pedagogické podpory (PLPP) i individuální vzdělávací plán (IVP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP, IVP má písemnou podobu a obsahuje pokyny k jeho plnění. Na tvorbě PLPP (IVP) se podílejí také rodiče žáka a PPP.

Nezbytným předpokladem pro přijetí ke vzdělávání a zvládnutí požadavků na odborné vzdělání v jednotlivých oborech je splnění podmínek zdravotní způsobilosti uchazečů o vzdělávání na střední škole. Na tomto typu střední školy s ohledem na obsah oboru nemohou studovat žáci s těžkým zdravotním postižením (vozíčkáři, ztráta ruky, nohy apod.).

Na škole se ve výuce vychází u žáků z dosažené úrovně vědomostí a dovedností žáka, z konkrétní identifikace a popisu speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

Národní pedagogický institut České republiky
Projekt Modernizace odborného vzdělávání (MOV)
Senovážné nám. 872/25, 110 00 Praha 1
www.projektmov.cz